

CYKL | FILMOWI BOHATEROWIE
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 1-3
PRZEDMIOT | EDUKACJA POLONISTYCZNA, SPOŁECZNA

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA

SCENARIUSZ LEKCJI

opracowanie: Barbara Ochmańska

FILM | „HALVDAN – PRAWIE WIKING”
„Halvdan Viking”, Szwecja 2018, 91’

reżyseria: Gustaf Åkerblom
scenariusz: Gustaf Åkerblom
zdjęcia: Peter Mokrosinski
muzyka: Gaute Storaas
montaż: Fredrik Morheden
obsada: Vilgot Hedtjärn, Ellinea Siambalis, Peter Haber, Molly Faulseit

Film przedstawia w dość zabawny sposób historię przyjaźni ponad granicami oraz pokazuje jak budować harmonię w relacjach dzięki współpracy i dobrej woli. Jego akcja toczy się w epoce wikingów, dawno temu, gdy bracia Alarik i Ragnar, po śmierci ojca dzielą w gniewie swoją wioskę i tworzą dwie osady: na wschodzie i na zachodzie, które już nigdy nie będą miały ze sobą do czynienia.

Halvdan ma jedenaście lat, jest sierotą i mieszka w Östbyn z kowalem Björnem. Nie jest on jednak „prawdziwym” wikingiem, utyka, ma słabą pewność siebie i nie ma żadnego oddanego przyjaciela. Pewnego dnia idzie na długi spacer i spotyka nieustraszoną Meię, dziewczynę, córkę króla z wrogiej wioski Västbyn, której nigdy wcześniej nie widział. Oboje szybko stają się bliskimi przyjaciółmi, chociaż rozumieją, że pochodzą z rywalizujących ze sobą obozów. Wspólnie planują przewrót, który pozwoli braciom się pogodzić, aby wszyscy mogli znów żyć razem. Ale tak naprawdę nie wszystko idzie zgodnie z planem, jak zamierzali.

Bohaterowie napotykają szereg trudności w osiągnięciu zamierzonego celu. Ich siła przyjaźni i mądrość żon braci spowoduje, że wszystko znajdzie szczęśliwy finał.

RAZEM MOŻE BYĆ LEPIEJ

PRZEDMIOT | EDUKACJA POLONISTYCZNA, SPOŁECZNA

Temat lekcji

Razem może być lepiej.

Czas trwania lekcji

60 min

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- współpracuje w grupie;
- zna korzyści wynikające z pracy w zespole;
- rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z rówieśnikami;
- uważnie słucha rozmówcy;
- właściwie komunikuje się z rówieśnikami;
- działa twórczo.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- słucha z uwagą wypowiedzi nauczyciela, innych osób z otoczenia, w różnych sytuacjach życiowych, wymagających komunikacji i wzajemnego zrozumienia; okazuje szacunek wypowiadającej się osobie (edukacja polonistyczna);
- wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami (edukacja polonistyczna);
- szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów (edukacja społeczna);
- stosuje pojęcia: porozumienie, umowa (edukacja społeczna);
- reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby (edukacja przyrodnicza);
- planuje i realizuje własne projekty/prace; realizując te projekty/prace, współdziała w grupie (edukacja techniczna).

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- asymilacji wiedzy: dyskusja;
- samodzielnego dochodzenia do wiedzy: problemowa, giełda pomysłów;
- praktyczne: ćwiczebne, realizacji zadań wytwórczych.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Halvdan – prawie wiking”;
- arkusze szarego papieru;
- kartony;
- farby;
- taśmy dwustronne;
- folia spożywcza;
- pędzelki;
- sznurek;
- klamerki do bielizny;
- klej;
- nożyczki;
- linijki;
- kartki ksero;
- ołówki.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna odbyć się po obejrzeniu filmu „Halvdan – prawie wiking” w reżyserii Gustafa Åkerbloma.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Ja nigdy nie...

Osoba prowadząca wita uczestników siedzących w kręgu na krzeselkach. Jedna osoba (która nie ma krzeselka) stoi w środku i mówi zdanie „Ja nigdy nie...”. W miejsce kropek podaje czynność, której nigdy w życiu nie robiła (np. nigdy nie byłam w Warszawie, nigdy nie jeździłam konno, nigdy nie uczyłam się rosyjskiego, nigdy nie byłam nad morzem itd.). Osoby, które robiły wywołaną czynność (były w Warszawie, jeździły konno, uczyły się rosyjskiego, były nad morzem itd.) muszą wstać i zmienić miejsce (nie można siadać na swoje krzeselko, trzeba zająć inne). Uczestnik, który nie zdąży zająć miejsca (pozostanie bez krzeselka) staje w środku koła. Teraz następuje jego kolej – musi dokończyć zdanie „ja nigdy nie...”.

Ważne: Zdania wypowiedane przez osoby stojące w środku koła nie mogą się powtarzać (jak ktoś mówił, że nigdy nie był w Warszawie, to już nikt więcej nie może tego zdania powiedzieć).

Łódź przyjaźni

Nauczyciel prosi uczestników zająć o wykonanie łodzi, dzięki której można wyruszyć w rejs przyjaźni z wybraną osobą. Potem nauczyciel dzieli uczniów na grupy – 4-5-osobowe i daje do dyspozycji uczniów w każdej grupie: 2 arkusze szarego papieru, 2 kartony, farby, taśmę dwustronną, folię spożywczą, pędzelek, sznurek, klamerki do bielizny, z których wykonają łódź, na którą mają zmieścić się wszystkie osoby pracujące w grupie. Uczestnicy zajęć mają zastanowić się, co może widnieć na jednej i drugiej stronie tej budowli. Jakiej będzie ona wielkości? Po zakończeniu zadania wszyscy okrętują się na łodzi i wyruszają w rejs przyjaźni.

Dłoń

Następnie każde dziecko odrysowuje na kartce papieru swoją dłoń i wpisuje na niej (na palcach) 5 cech prawdziwego przyjaciela. Następnie uczniowie przechodzą do drugiej części ćwiczenia.

Uczestnicy wstają z ławek, zabierają swoje odrysowane dłonie.

Nie rozmawiając, podchodzą do każdej osoby w grupie, wymieniają się narysowanymi dłońmi (czytają cechy prawdziwego przyjaciela i zwracają kartkę właścicielowi), ściskają swoje dłonie i podchodzą do kolejnej osoby. Cały czas mają przy sobie swoją narysowaną i opisaną dłoń.

Na koniec zabawy pytamy dzieci, jak się czują.

Na czym polega siła przyjaźni?

Kto to jest dobry przyjaciel?

Czy można się przyjaźnić z kimś bardzo różniącym się od nas?

W trzeciej części ćwiczenia uczniowie razem tworzą z odrysowanych i wyciętych dłoni logo przyjaźni.

Węzeł gordyjski – w grupie siła

Nauczyciel zaprasza uczniów do zabawy, przypominając, że nie ma rzeczy niemożliwych do zrealizowania. Każdy w grupie potrafi radzić sobie z różnymi trudnościami. Proponuje zabawę, w której oni będą mogli się sprawdzić.

Wszyscy stają w kole z zamkniętymi oczami, są swoimi sąsiadami. Na sygnał prowadzącego uczestnicy podnoszą ręce do góry i wolnym krokiem zbliżają się do środka koła. Gdy grupa będzie już blisko siebie każdy musi złapać dwie dłonie dwóch różnych osób. Kiedy już wszyscy będą kogoś trzymać, uczestnicy otwierają oczy. Teraz już najprostsze: należy rozplątać powstały węzeł i ustawić się ponownie w kole. Dozwolone jest obracanie się, przykucanie, a także przechodzenie pod i nad rękami. Jedyny warunek to nie można, nawet na chwilę, puścić trzymanyh rąk.

Budowanie mostów

Osoba prowadząca dzieli grupę na dwie mniejsze. Wyjaśnia, że są mieszkańcami dwóch miejscowości oddzielonych od siebie wielką rzeką. Po latach dyskusji mieszkańcy obu miejscowości zdecydowali się na budowę mostu; jedna miejscowość zbuduje jedną połowę mostu, a druga – drugą. Problem polega na tym, że obie miejscowości praktycznie nie mogą komunikować się ze sobą. Tylko jedna osoba z pierwszej miejscowości będzie mogła porozmawiać z jedną osobą z drugiej miejscowości, aby przedyskutować projekt mostu. Przedstawiciele obu miejscowości będą rozmawiać ze sobą tylko dwa razy. Każda grupa wybiera jednego przedstawiciela.

Każda grupa udaje się w przeciwstawne miejsca w pomieszczeniu, z którego nie będzie mogła ani słyszeć ani dokładnie widzieć drugiej grupy. W swoim miejscu grupa znajdzie różne materiały potrzebne do budowy mostu. Jedyne, co uczestnicy ćwiczenia wiedzą o projekcie mostu, to fakt, że musi on łączyć dwa brzegi rzeki, która – w skali – ma metr szerokości, i że most powinien udźwignąć pojazd-zabawkę. Grupy będą musiały ustalić ze sobą szerokość i wysokość mostu. Grupa ma 15 minut na wybranie rzecznika, podział zadań i rozpoczęcie budowy. Po tym czasie rzecznik może porozmawiać w cztery oczy przez 5 minut z rzecznikiem drugiej grupy. Wolno im rozmawiać, ale nie mogą pokazywać sobie swoich projektów. Następnie grupa ma 5 minut na wysłuchanie sprawozdania rzecznika, dalszą pracę nad mostem i poprawienie projektu, jeżeli jest to konieczne. Następnie grupy mają kolejne 5 minut na konsultację rzeczników w osobnym pomieszczeniu. Na koniec grupa ma 15 minut na zakończenie budowy mostu. Po zakończeniu budowy grupy spotykają się i przedstawiają swoje połowy mostów, które są łączone w jeden most. Potem następuje testowanie mostu. Grupy omawiają przebieg współpracy i podział zadań we własnym gronie oraz z drugą grupą. Następnie następuje podsumowanie i ocena:

Jak zorganizowaliście sobie pracę?

Czy każdy mógł wyrazić swoje zdanie na temat współpracy i projektu?

W jaki sposób został wybrany rzecznik?

Czy wszyscy uczestniczyli w budowie mostu?

Jaki efekt dały negocjacje?

Czy projekt początkowy został zrealizowany w całości, czy nastąpiły zmiany? Dlaczego?
Czy w grupie zaistniały jakieś konflikty?
Czy zauważyliście jakieś problemy w komunikacji z drugą grupą?
Czy ten most mógł powstać przy pomocy jednej osoby?
Co daje działanie w grupie?

Pajęczyna – test na supergrupę

Osoba prowadząca dzieli uczniów na mniejsze grupy, np. pięcio-, dziesięcioosobowe oraz jednego obserwatora i przewiązuje między różnymi meblami sznurek, tak aby powstała pajęczyna. Należy pamiętać, aby otwory były różnej wielkości, mniejsze i większe. Najlepiej, aby pajęczyna była przygotowana przed przyjściem grupy. Zadaniem uczestników jest przejść na drugą stronę pajęczyny. Jedna dziura może być wykorzystana tylko przez jednego uczestnika. Jeśli uda mu się przejść na drugą stronę, nie dotykając sznurka, otwór zaklejamy taśmą. Jest już wykorzystany. Obserwator pilnuje czy uczestnicy nie dotykają sznurka i zakleja wykorzystane dziury. Obserwuje również jakie role przyjmują członkowie grupy, czy współpracują i wspólnie obmyślają strategię czy też może działają indywidualnie. Po zakończeniu ćwiczenia następuje jego omówienie i dyskusja moderowana przez prowadzącego.

Podsumowanie zajęć

Uczniowie po kolei kończą zdania:

- Na dzisiejszej lekcji podobało mi się...
- Zapamiętałem, że...
- Bycie razem dla mnie to...

Ocena zajęć dokonana przez uczniów powinna zainspirować nauczyciela do refleksji.